

Ettepanekud

Riigihangete seaduse muutmise seaduse eelnõu väljatöötamise kavatsus

1. VTK p 9.2.1 (lk 17) – kõrvaldamise aluste kontroll ülikoolide puhul

VTK p 9.2.1. lugedes jääb mulje, et RRO sõnumiks hankijatele on, et praeguse seaduseregulatsiooni juures vajalik on kõigi ülikooli organite liikmete kontrollimine.

RHS § 95 lg 1 kohustab hankijat kontrollima kõrvaldamise aluste puudumist pakkuja haldus-, juhtimis- või järelevalveorgani liikmete kohta. Seega peaks olema hankija esmane kohustus õigusaktidest tulenevalt kindlaks määrata, millised on ülikooli haldus-, juhtimis- või järelevalveorganid ning seejärel teostada kõrvaldamise aluste kontroll nende liikmete suhtes.

Näiteks: Tallinna Ülikooli põhikirja kohaselt juhib ülikooli rektor (§ 13) ja ülikooli kõrgeim kollegiaalne otsustuskogu on senat (§ 7). Kuratooriumi kohta sätestab põhikiri, et kuratoorium on nõuandev kogu, mis seob ülikooli ja ühiskonda (§ 19).

Hankija asus seisukohale, et kuratoorium nõuandva koguna ei täida haldus-, juhtimis- või järelevalvefunktsioone, mistõttu ei ole selle liikmete kontrollimine RHSi kohaselt nõutav.

2. VTK p 9.2.8 (lk 25) – hankelepingu erakorraline ülesütlemine kõrvaldamise aluste esinemisel

Sellise hankelepingu erakorralise ülesütlemise aluse – kõrvaldamise aluste tekkimine hankelepingu täitmise käigus – sätestamist hankelepingus ei välista minu hinnangul ka praegune RHS.

Kui § 124 sätestab kõrvaldamise alused hankelepingu erakorralise ülesütlemise alusena, siis tuleks analüüsida ka seda, millised kohustused see hankijale paneb – kas hankija peab lepingu täitmise käigus perioodiliselt „seirama“ kõrvaldamise aluste puudumist lepingupartneril (kui jah, siis kui sageli); kas lepingupartneri haldus-, juhtimis- või järelevalveorgani liikme vahetusel peaks hankija teostama nende suhtes kõrvaldamise aluste kontrolli; kui § 95 lg 1 aluse esinemine on hankemenetluses kohustuslik kõrvaldamise alus, siis kas § 124 vaates on hankijal siiski kaalutusõigus kõrvaldamise aluse tuvastamisel hankelepingut erakorraliselt mitte üles öelda (nt kui 95% tööd on selleks hetkeks juba tehtud vms).

3. VTK p 9.9.2 (lk 37) – keskmise palga nõude täitmise kontroll

Keskmise palga nõude täitmise kontroll on osutunud päris keeruliseks välisriigi pakkujate puhul, kus vastavate võrdlusandmete saamine on keeruline või võimatu. Tegime selleks nt hankes 194187 tihedat koostööd ka MTAGA, et leida „muu asjakohane tõendusmaterjal“ pakkuja poolt makstava töötasu võrdlemiseks, seda nii valdkonnapõhise palgastatistika osas kui ka nõutud võrdlusperioodi kohta.

4. Menetlusosalised vaidlustus- ja kohtumenetluses, kui hanke korraldab hankija nimel keskne hankija

RTK praktikas on erinevaid lähenemisi nii VAKOs kui kohtus, kuidas käsitleda hankijat (nt ministeeriumi), kelle nimel RTK hanget läbi viib.

RHS § 185 lg 7 kohaselt on vaidlustusmenetluses menetlusosalised vaidlustaja, hankija ja kolmas isik. VAKO on olnud erinevat meelt, kas ministeerium, kes on riigihangete korraldamise üle andnud kesksele hankijale, jääb endiselt hankijaks, sh vaidlustusmenetluse tähenduses. Nt keeldus VAKO tunnustamast RaMi volikirja, mis oli antud RaMi nimel korraldatavas hankes ministeeriumi ametnikule, vaid nõudis, et ministeeriumi ametniku

esindamise volikiri peaks olema antud RTK poolt. Ka kohtud on ministeeriumi määratlenud erinevalt - HKMS § 15 tähenduses nii kolmanda isiku kui kaasatud haldusorganina.

Vrdl nt kohtuotsuseid 3-17-1414 (VAKO 90-17/185468) ja 3-18-939 (VAKO 52-18/189554); 3-17-2099 (VAKO 142-17/189554); 3-17-2469

Kuivõrd Eestis on veel teisigi hankijaid, kes korraldavad teiste hankijate nimel ja huvides riigihankeid (lisaks RTKle RIK, RKIK), siis oleks õigusselguse huvides vajalik RHSis menetlusosaliste määratlust täpsustada.